

Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 fnt — kr.
Fél „ . . . 2 fnt 50 kr.
Negyed „ . . . 1 fnt 25 kr.
Tanítóknak egy évre 3 fnt — kr.

Hirdetések

a legjutányosabban számítottak.

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Szent-Antal utca 208. sz. a.
A SZERKESZTŐHÖZ.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Baja, 1881. aug. 7.

Az árvaszék elnöke egyúttal a tanács elnöke, községi bíró, majd minden állandó szakosztály és számos választmányának elnöke, azonkívül időközönként külön bizottságok is alakulván, az elnökséget mindig magának osztatta ki.

Nem csoda tehát, ha nyilvántartások vezetve nem lévén, ma-holnap azt se tudjuk, épen úgy mint az elnök maga, hogy tulajdonképpen mi is a teendő.

Vegyük még ezekhez, hogy időközben alakult a vasútiügyi bizottság, mely néha-néha, igaz, hogy csak nagyritkán, az elnököt elutazásra készíti, gyakran előfordul, hogy a városi ügyek bírják arra az elnököt, hogy itt-ott a város érdekében informálni eljárjon, s most még ezekhez járult a convertálás is, mely szintén másutt igényli az elnök jelenlétét.

Ha az elnök nincs itthon, pedig ez igen gyakran megis, ki kívánhatná, hogy a felügyelet gyakorolva legyen.

Különösen az árvaszékre vonatkozólag azt rendeli a törvény és szabályrendelet, hogy az árvaszéki személyzet közvetlenül az elnök felügyelete alatt áll, s kimondja, hogy az elnök köteles az árvaszéki ülnökök, jegyző, ügyész és kezelő személyzet hivatalos könyveit mentül gyakrabban megvizsgálni, a működésről beható tudomást szerezni, a tapasztalt hiányt és mulasztásokat orvosolni.

Kérdem Barasits t. barátomtól, a felügyelet ezen nemének gyakorlását a mióta ügyésze az árvaszékeknek, tapasztalta-e?

Vagy midőn mint az árvaszék ügyésze hivatalos működését megkezdette, átadta-e az elnök a perkönyvet?

Vagy kapott t. barátom jegyzéket az átvett árvaszéki ügyekről, s mint tudom, legalább hírből, van t. barátomnak, mint városi ügyésznek hivatalos helyisége?

Úgy tudom az iktató könyv tanúsága szerint, hogy t. ügyész urnak egy jelentése maig sincs elintézve, pedig ügyész úr várja az elintézést.

Vagy vegyük az iktató könyv 48. §-át, mely szerint az iktató köteles a beérkezett ügyszámokat az előiratokkal felszerelve kiosztani az előadónak, valjon megtartatik ez?

Nem, vagy csak nagy ritkán.

S ha az előadó rövid úton adja át felszerelés végett a darabot, elfekszik akár itélet napig, s ha jelentés m'lelt mutatja be, tán az elnök intézkedik? A viláért sem, hanem kiosztja az illető jelentést tevőnek, s kész a circulus victiosus.

Nézzük a kiadói teendőket, a kezelésnek ezen ágát. Ott folyton új és új egyén alkalmaztatik, akár érti, akár nem a kezelést, pedig legalább addig, míg ott rendet létesítenek, bizony szükséges lenne az erélyes kéz. Miért nem alkalmaztatik a megválasztott irodatiszt saját munkakörére:

Igen számos példát tudnánk még felhozni, hogy a csaknem gazdátlan állapotot azok is megismerjék, kik nem ismerik egy hatóság kezelési körét, de ez már a fenti példákban is kétségtelen, s ha maga az elnök, ki első sorban fe-

lős a rendért, nem tekint utána, ki várhatná azt, hogy fegyelem legyen összhangzat álljon be a működésnél.

Pedig rendnélkül az állapot javulni nem fog, sőt a javulás lehetősége sincs meg, a törvény és szabályrendelet csak irott malaszt.

Éa hiszem, hogy t. barátom Barasits ügyész ur is meg van győződve arról, hogy nem túlozva tettük megjegyzéseinket, s távol állott tőlünk azon gondolat, hogy valakit sérteni akartunk volna, vezetett tisztán azon meggyőződés, hogy felszólalásunk által a közszolgáltatnak érdekeit előmozdítani megkísértettük.

Igaz, hogy ez remény volt csak, halvány, szintelen, a teljesülés iránti meggyőződés legcsekélyebb valószínűsége nélkül, mert nálunk, ha bárki is a közügyek vezetéséhez szól, készen kell lennie arra, hogy mint mondani szokta egy bizonyos ur: „nyelvelés marad az, mire adni nem szokás.”

A csökönyösség ezen jele pedig zárja a jó rend lehetőségét.

A csökönyösség ellen is van különben egy biztos gyógymódunk, ez a törvényhatósági intézkedhetőség, majd ezen csudadoktort hívjuk fel, hogy biztosan gyógyító szeret adja be a betegnek, s tesszük ezt azért, mert a betegség ragadós, s az abból folyó veszélyek nem csak ártnak a betegnek mi egyébiránt az ő dolga, nekünk az ő személyéhez közlünk nincs, hanem kárára vannak a közszolgáltatnak így városunk érdekeinek.

§.

TÁRCZA.

Már késő!

(Rövid.)

Irta: DREISZIGER KÁLMÁN.

Halvány gyertyafény tölti be a szegényesen butorított szobát. A fény egy ifju nyugovónasain törik meg, ki már kiszenvedett. A szegényes ravatalnál öreg nő ül megtört vonásokkal és könyvelt szemekkel, mellette két kisebb leánya zokogva, sirva. Siratják azt, ki a ravatalon nyugszik, ki gyámolójuk, mindenük volt, de már megszűnt dobogni nemes keble, megtört a mindig jóélt lelkesülő gondolata, megfagyott ereiben a vér, mi munkásságra készítetted őt, a jámbor ifjut, ki életét anyja és kicsiny testvéreinek jóléteért mondta boldog életnek, ki éjjelt napallá tett, hogy azok szegények ne reszkessenek a tél dermesztő hidegétől, s hogy az éhség ne ragadja őket ki köréből a sir zord éjjelebe. Ifju volt, alig 22 éves, de gondolataiban, tetteiben, már rég túlhaladta korát, s csak egyben volt ifju: hogy szeretett.

Ez okozta halálát is.

Arczát a halál rideg csökjá nem vetkeztette ki eredeti állapotából: leolvasható róla a nyugodtság, a szelidség, de a fájdalom is, mit kiállania kelle, míg a halál megfagyalt ereiben a vért, míg nemes keblét a kínos perc dobogni, érezni megszüntette.

Sokat, nagyon sokat szenvedett, küzdött életében, de túrte sorsát; mert ama nemes gondolat lengé át valóját, hogy szen-

vedési és küzdelmei árán szerető anyja és kedves testvérei jólétét, boldogságát szerzi meg, s hogy mindezek mellett néki is akad olykor egy-egy boldog óra, midőn eszményével elmerenghet.

Szenvedett, küzdött és mégis boldog volt. Szenvedéseit ideigleneseknek, boldogságát pedig sirig tartónak hitte.

Keserűen, fájdalmasan csalódott; mert az, — mivel ő olykor-olykor öráig elcsévgett a magányban, kinek szerelmét bírta, s ki szerelmének megtartására esküt tett, midőn a válságos perc, az ígéretek és képzelmek valóslásának perze közelgett, — szülői által visszatartott tőle, mert ő szegény volt. A mennyországba, melyet imádojtja birásával elérni vélt, a föld ölébe költözött, hol földi küzdelmeit és fájdalmait az örök béke és nyugalom váltja fel, hova nem hat a kacaj, nem hallik a jajszó s hova még a jó barátok figyelme sem terjeszkedik ki hosszasan, tartósan.

Tán senki sem gondol reá többé a szerető anyán és kicsiny testvéreken kívül, kiknek halálával jólétük, boldogságuk és örömrük eltemtetett.

Sorsát, korai halálát nem érdemelte meg, mert éltét dicsoszoruként övezik jó-tettei és nemes gondolatai.

Halála indokát egyedül imádojtja szüleinek göggyében leljük fel; mert ezek nem nézték a tiszta bensőt, a szenttelen becsületet, hanem szegénységét, — ezért üldözték őt. Ha olykor leányuk, az alig 17 éves Laura sétára rándult, komornát rendeltek mellé azon határozott utasítással, hogy ha magas, szőke férfi közelj Laurához, leányu-

kat komolyan figyelmeztesse arra, hogy ha beszél vele, részükről örökös megvetést, száműzetést nyer, — sőt szabadságában áll megfedni őt, ha netán ellenkeznék. Amde a komorna másként tekintette a dolgot; ő nem a vagyonosságban kereste a boldogságot, de a tiszta erkölcs, becsület és józan viselkedés, s ezért, a helyett, hogy utasításához képest járt volna el — félrevonult, midőn látta a leirt ifjut közeledni, s engedte, hogy urnője beszélhessen, enyelegjen azzal, kit szívből és nem érdekből szeret, kiért eltűné a szülői számkivetést; mert tudta, hogy imádojtja védve alatt boldogsága felülmulja még a képelet boldogságát is, s mert érezte, hogy Aladár szerelme nélkül az ő élete merő kín és szenvedés lenne.

Sokkal gyengébb vagyok, mintsem leirhatnám ama boldogságot, mely akkor uralta őket, midőn találkoztak s a lombok alá rejtözve hő szerelmükről édelegtek. A komorna ajkán is önelégült mosoly kélt midőn urnőjét ily boldognak látta, s ha arra gondolt, hogy az ő utasítása egészen más, komor felleg vonult át homlokán; mert belátta, ha a szertit járna el — egy ifju nőt tenne boldogtalaná, ki minden boldogságát az igaz, tiszta szerelemben leli fel, ki még a vagyont, a rangot is képes nélkülözni, hogy azt mondhatja eszményének, ki őt oly forrón, oly igazán szereti.

Képeletében nem csalódott; mert Aladár a rajongással szerette őt, s eme szerelme volt az egyedüli, mi feledteté vele szegénységét, s az ebből keletkező heves fájdalmakat, melyek a szerelem, s e r e l m e nélkül megtörték volna ifju keblét s hervadásra

A takarékpéztári reformhoz.

Egészséges közzgazdasági fejlődés előkészítése, és a helyi körtünetek figyelembe vételével, az országos betegség-orvoslása — legyen a jelszó!

Szomorú — de való tény, hogy uszoráskodunk. Közzgazdasági létünk üt-e a pénzintézetek, uszoráskodnak, közzgazdasági fejlődésünk tényezői, a milliók és milliókkal rendelkező pénzintézetek, melyek hivatva volnának, az uszorát társadalunkból kiküszöbölni — szó nélkül elhagyják hangzani a sajtó vadját, hogy uszoráskodunk. Szomorú, de való; nincs ki egy tiltakozó szót emeljen!* Minek vegyük a hallgatást, beismerés vagy közönynek? . . . Közönynek kell hinnünk, mert az elsővel közzgazdasági fejlődést, ipart, kereskedelmet képzelnünk sem lehet.

Hogy az „uzsora“ szó fogalmával tisztában legyünk, elég Dr. Steinnek az uszorajogról irt könyvéből egynehány szót idéznünk, mely szerint: „Az uszora gazdasági büntett s a szarolás egy nemét képezi.”

Nem volt nekünk szabadkamatlábunk, mely uszorát nem ismert?! Nem volt az, az a jótékony melegítő tűz, mely minden napi szükségleteink egyik főkelékét képezi? . . . Mint a tüzet korlátok közé kell szoritanunk, hogy a mindent felemesztő elemmé ne váljék, úgy kellett a szabadkamatlábát is megszoritanunk. Törvényhozásunk a kamat maxi-

* De emel a szeged- és csongrádi takarékpéztár kamatlábának közlése által, több intézettel egyetemben. Szerkesztőség.

késztték volna őt még akkor, mielőtt élt, illatozott, élvezett volna.

Sokat, nagyon sokat beszéltek szerelmükről a szabadban, hol nincs senki és semmi, mi csak percze is zavarhatná őket kedves állapotukban.

Aladár valahányszor Laura szeméibe nézett, mindig ezt mondá: „Ég szin szemeden keresztül szivedbe látok, ezért szeretlek oly forrón, mert az éjszin szemek sok titkot zárnak el a szem elől setetéséggel mint az éj! . . .

Aladár előlépett hivatalában, s ekkor eljegyezte Laurát, annak szülői tudta nélkül.

Titokban nagyban folyt a készülődés az egybekelésre egész addig, mígmen egyszer Laura édes atyja egész vétenül a dollog tudatába jött és agyonlövéssel fenyegette Aladárt, ha még csak egyszer is szót vált leányával. Laurát ez időtől még sétára sem engedte, mondván: „Oly szegény emberrel, mint Hevessy Aladár, nevemet nem hagyom szennyezni!”

Aladár ez időtől beteg lett, s e betegségből csak a halál ölelő karja szabadítá fel anyja és testvérei tenger fájdalomra. . .

Midőn az egyszerű temetésről hazajöttek a gyászolók, egy levelet kaptak messze földről. Csak másnap olvasták el azt, mi részben megvigasztalta őket, de részben súlyosabb tette fájdalmukat a következő tartalmával:

„Kedves öcsém! Tizenkét éve, hogy távoztam tőletek egész vagyonatlanul. Ma gazdag vagyok, s minthogy halálom közeledtét

mumot egynehány évvel ezelőtt az akkori viszonyoknak megfelelőleg 8%-ban állapította meg. Nekünk mint morális intézménynek a törvényeket nemcsak megtartanunk hanem azt megtartatnunk is kell. Már pedig ki a törvényeket meg nem tartja nem követ el a bűnt?! A mely intézet a törvényes 8% kamat maximumon túlhat nem szegte az meg a törvényt?! . . . Ez az uszora. Egy pénzintézet akkor uszorsáskodik, midőn 8% kamatnál többet szed.

Azon intézetek felett tehát melyek uszorsáskodnak határozottan büntetést kell törniük; mert annál súlyosabb büntetést követnek el minél egészségesebb állapotokból fejlesztik e veszélyes betegséget, és a correct jog alakot tartják ott fenn, hol már a törvény korlátain kívül mozognak.

De mint minden lünettél egy itt is figyelembe vesszük az enyhítő körülményeket, nem hogy szépitgessük, hanem miszerint ráuntaljunk annak kútforrására. — Figyelembe vesszük, hogy legelősebb pénzforrásunk az osztrák-magyar bankkal egészséges üzleti viszonyba nem léphetünk; de nem tekinthetjük azon körülményt enyhítőnek, hogy a pesti magyar kereskedelmi bank nem szereti ha a nála nyert hitelen túl másfél is terjeszkedünk; nem azt, hogy a hazai első takarékpénztár az igazgatóság egyetemleges jóváallását követeli. Ha hitelt alapítottunk meg magunknak, nem a maximumot kérjük mely üzleti forgalmunknak megfelel?! Ha egy igazgatóság ügyleteket köt, nem öt terheli elsősorban a felelőség?!

Miért ne vállalhatná ez el a személyes garantiát és miért ne mozoghatna amaz nyert hitelének keretén belül midőn üzleti viszonyainak javulása és emelkedésével e hitel keretét is tágíthatjuk. — Az meg épen nem enyhítő körülmény, hogy minden hitelező központi intézet nagy súlyt fektet az illető pénzintézet mérlegében kitüntetett betéti állomány mennyiségére, mivel ez nem lehet irányadó arra nézve, hogy az intézet saját vidéke bizalmát mily mértékben élvez; hanem súlyt fektet arra azért, hogy fogalmat szerezzen magának az üzleti forgalom nagyságáról, melyet az alaptőke mellett tisztán betéti állomány mennyisége befolyásol és súlyt fektet arra azért is, mert élni akar e közmondással: „Addig takaródnunk, meddig a takaró ér.”

érezem, kérlek rögtön jöjj New-Yorkba, hogy átvégy engem és körül 100.000 dollárnyi vagyonomat. Hevessy Lajos.

— Már késő! — kiáltott fel a szomorú anya — csak pár nap előtt jött volna ez, ugy szegény Aladár ma az élet s Laura az övé, a boldogság pedig közös volna; de így ő a földé, Laura senkié! . . .

Pár héttel ez esemény után Laura atyjának vagyonát a hitelezők zár alá vették, őket pedig kiűzték; ekkor jajdult fel az apa s bánta, hogy Laurát nem adta Aladárhoz, mert legalább vagyonát menhette volna meg.

— M á r k é s ő! — hallatszott füleibe a nemezis hangja — te, ki gyermekedet szegénységért vontad el tőle, ma kétszeresen bünnödsz, először, mert vagyonod elveszett, s mert azon tudat ői, hogy gögöd által tetted boldogtalanná leányodat és szerencsétlenül önmagadat!

Laura később megőrült s a lipót-mezei tébolydában töltte szomorú napjait egész addig, míg nem a halál megkönnyörült rajta s ketté törte fájdalmait és örült kinyit.

Laurák összes vagyonát Aladár anyja vette meg, s Aladár hamva fölé egy magas oszlopot állítottatott, melyre nagy betűkkel van írva a név s alatta e szavak:

A gőg áldozata.

Verseny nélkül társadalmi életet képzelünk sem lehet, misem természetesebb tehát, mint hogy egy városban több intézet lát napvilágot. Figyelembe vesszük, hogy ily városokban a betétekből az országrész a régebben alakult pénzintézeteket illeti, és hogy ezt az újabb alakultak leginkább magasabb kamatnyújtással igyekezzenek elismerni; a verseny természetében fekszik és ez — az egészséges verseny. Olyan intézetek, melyek csekély alaptőkével s ennek jövedelmé és forgalmával egy arányban nem álló kezelési költségekkel akarnak fényes üzletet felmutatni, nem felelhetnek meg hivatásuknak, nem morális testületek. Versenyük egészségtelen és reá kényszerítők — a betét hajhászatra.

Hasonlóan nyilatkozik a verseny a kölcsönnyelteknek. Oly intézet, mely hivatását átérve versenyez, midőn a betéteknél a régebbi intézetek kamatlatáival feljebb megy; ha egészséges alapon akar dolgozni, kell, hogy a kölcsönöknél amazok kamatlatánál lejjebb dolgozzon. A józan hitelkepes kölcsöntvevő nem nézi, régebbi vagy újabb intézetnél számítottassa le váltóját, oda megy, hol olcsóbban kapja a pénzt. Ily eljárás fejleszt ki egy pénzintézet irányában a bizalmat. Ha pedig a bizalmat kérdelmeltük a betétevé sem ragaszkodik a régiéghez. — A tapasztalat megmutatta, hogy az ily egészséges verseny mellest számtalan intézet, ha nem is érte el a régebbi intézet forgalmát, annyira még is vitte, miszerint a közönség bizalom dolgában különbséget nem tehetvén tőlejt oda vitte a melyik hamarabb utjába esett.

Azon intézetek, melyek a betétevé tőkepenzeseknek adott kamattöbbletet a kölcsöntvevőkön akarják meghúzni, bizalmat nem érdemlő erőltet versenyzők. Lételük veszély, működésük mételey, a mennyiben a közönség bizalmát az egészséges alapon álló intézetekkel szemben is megingatják. Ily pénzintézeteken esik az meg, hogy eddig hitelt még nem, vagy alig élvezet osztályokat kell kuttatniok. Az ily pénzintézetek által megszerzett „ugynevezett prima váltók” vajmi kevés biztonságot mutatnak a betétevé tőkével szemben, mert

közgazdaságilag elismert általános törvény az, hogy a tőke biztonsága és kamatlat magassága, ellenkező arányban állanak. Ha száll a biztonság, emelkedik a kamatlat, ha emelkedik a biztonság, száll a kamatlat.

Tehát — épen nemzetgazdasági szempontból — kell, hogy azon pénzintézetek, melyek a törvényes kamat maximumnál többet szednek, a törvények betartására szorítottassanak. Hagyjuk levágni elfenesedett karunkat, hogy különbben ép testünket az életnek megtarthassuk. Az uszora oly kórútnet, melynek lefolyása legyen akár szelid, akár mérgező — egyaránt veszedelmes, melyet gyorsérben kiirtanunk kell.

Épen azért nem szabad bevárunk, hogy a törvényhozás szorítson bennünket a 8% kamat maximum betartására, mert ha azt teszi, az minden átmeneti intézkedés nélkül történe, annál is inkább, miután elég időnk volt ilyenről idáig gondolkodnunk. Itt más átmeneti intézkedés nincs, minthogy kezdjük el minél előbb a betéti kamatlat leszállítását, mert pénzintézeteink uszorájának egyes egyedül a magas betéti kamatlat a kútforrása.

És végre, oly kis vidéki pénzintézetek, melyek mostoha helyi viszonyok folytán nélkülözik a betétevé tőkepenzeseket; s nem elégíti ki őket a pesti hazai első takarékpénztár vagy kereskedelmi banktól nyert hitel, egyesítsék a takarékpénztár elvét az önszegélyó egyletekéjével, hozzák be az ugynevezett „önszegélyó betétek” (kényszer betétek) alkalmazását, és meg fognak felelhetni — a törvénytiszta követelményeknek.

„Készítsük elő egészséges közgazdasági fejlődésünket”, szállítsuk le betéti kamatlatát, hogy azt a kölcsönökéjénél

folytatva, a törvények korlátai között mozoghassunk, és „az országos betegséget orvosolván”, társadalmunk fenéjét az uszorat kiküszöbölhessük.

A pénzintézetek eddig egyenkint önmagukra utalva éltek, azért nem esdálkozhatunk azon aránytalanságon, hogy míg egyik intézet 7%-ot fizetett betétevének, addig a mások ugyanannyiért adta ki tőkét. Várjon a sajtó (talán október végeig) míg egyes intézetek a multat helyre hozzátják, de azután leplezze kiméltetlenül — az uszoras pénzintézeteket.

Isméltém tehát: Kövessük osztrák szomszédaink példáját, lépünk fel közösen és szállítsuk le a betéti kamatlatát, hogy a kölcsönökéjével követhessük. Hívják össze egy egy megyebeli székhelyen levő pénzintézetek társaitak tanácskozányra, s ott állapítsák meg azt, tekintettel az illető vidék viszonyaira.

Síessünk ez átmeneti intézkedésekkel, mert: „A mi halad, nem marad.

M. P.

Lakbérleti szabályok.

(Folytatás.)

cc) emelében hében tartott eladási helyek, gyári és egyéb műhelyek, s mindezekhez tartozó velük együttesen kibérelt házrészeknél.

c) a bérösszegre való tekintet nélkül, aa) szállodáknál, bb) kávéházaknál, cc) vendéglőknel, dd) sütőhelyeknél és ezen helyiségekhez tartozó ezekkel együttesen kibérelt lakások, raktárok, istállók, pinceszék, padlás s egyéb házrészeknél.

Egyév a felmondási idő: nyilvános tanhatósági, közhatóságilag engedélyezett magán jótékony intézetek, gyógyszerárakra, s az azokhoz tartozó, azokkal együttesen kibérelt helyiségekre nézve a bérösszegre való tekintet nélkül.

Felmondási idő tartama.

7. §. Ha valaki ugyanazon házban egyidejűleg vagy később is két vagy több bérleti helyiséget p. o. lakást és boltot stb. bérelt ki, s ezen bérleti helyiségek felmondásai ideje különböző, akkor valamenyi bérleti helyiségre azon felmondási idő szolgál irányadóul, mely a legnagyobb felmondási idővel bíró helyiségre van meghatározva.

8. §. A felmondás mind a bérbeadó, mind a bérlő részéről az évnegyed 14-ik napjának déli 12 óráig teljesítendő.

Kivétel.

9. §. Ha azonban a lakbér nem fizetett el, a háztulajdonosnak joga van ezen határidőn túl is felmondani, sőt ha a lakbér a folyó negyed év utolsó napjáig sem fizetett meg, akkor a bérlet a negyed év végével meg azon helyiségekre nézve is, melyek iránt negyedévnél hosszabb felmondás van kikötve, felmondás nélkül lejárnak tekintetik és a bérlő a háztulajdonos kívánságára azonnal kiköltözni tartozik, még azon esetben is, ha a kiköltözés a február 1-vel kezdődő évnegyedre esnek.

A kiköltözés rendes ideje.

10. §. A felmondás rendszerint ugy intézendő, hogy a kiköltözés ideje a május, augusztus vagy november 1-vel kezdődő negyedekre essék; a február 1-vel kezdődő negyedre pedig kivéve a 9-ik szakaszban elősorolt esetet, a kiköltözés ideje nem eshetik.

Felmondás.

11. §. A felmondás vagy kir. közjegyző által (lásd 12. §) vagy magán uton történik.

Kir. közjegyző által.

12. §. Kir. közjegyző által a lakfelmondás az 1874. évi XXXVI. t. cz. értelmében történik.

Magánuton.

13. §. A magán uton történt felmondásról, azon fél, ki a felmondást tette, az ellenfelétől írásbeli elismervényt vegyen.

A magán uton történt felmondás két tanu jelenlétében is történhetik, kik a tett felmondásról írásbeli bizonyítványt adjanak.

Költözködési kötelezettség.

14. §. A felmondási idő lejártával a bérlő a felmondott lakból kiköltözöködni tartozik, különben a mulasztásból eredő károk és költségekért felelős.

Ha a bérlő a kiköltözöködi idő beálltával a lakból kiköltözöködni vonakodnék, a kiköltözökének megrendelése az 1868. LIV. és illetve 1877. XXII. t. cz. értelmében az illetékes bíróságnál szorgalmazandó.

Kiegyezés.

15. §. Ha a történt felmondás után a felek megegyeztek, és kölcsönös megállapodás folytán a felmondástól elállottak, a magánuton történt felmondás esetében a felmondásról adott elismervény az azt kiállított félnek visszaadandó vagy ha tanuk előtt történt a felmondás, ismét két tanu által, és a menyüre lehetséges, ugyanazok által, kik a felmondásról tanuskodtak, a történt kiegyezésről írott bizonyítvány veendő.

A kir. közjegyző által történt felmondás esetében pedig a felmondást szorgalmazott fél ezen kiegyezést a kir. közjegyzőnél bejelenteni tartozik, ki arról ez ellenfelet értesíti.

A bérlő kötelessége a felmondott helyiség megtekintése végett.

16. §. A bérlő tartozik a neki felmondott helyiségekben azok megtekintetése végett addig, míg azok ki nem vétetnek, mindennap a bérletkeresőket beocsátani, s e végből ha egész napokon otthon nem tartózkodnék, kötelessége gondoskodni, hogy délelőtt 10–12 és délután 2–4 óráig a helyiségek megtekintethessenek; ha pedig bérlő ezen szabályt előleges figyelmeztetés után sem tartaná meg, jogában álland a háztulajdonosnak a felmondott helyiségeket két tanu jelenlétében a lakó költségű kinyitattatni s ismét bezáratni.

Beköltözés ideje.

17. §. A bérlőnek joga van a kibérelt helyiségei beköltözést a negyedév első köznapján, — reggeli 8 órakor megkezdeni, és ugyanakkor az előbbi bérlő is köteles a kiköltözést akként megkezdeni, hogy a szállás nagyságára való tekintet nélkül az nap legalább egy szoba kiürítve és átadható legyen. — E szerint az egy szobából álló lakás a kiköltözés napján egészen kiürítendő, 4 szobából álló lakás 3 nap alatt lenne kiürítendő, azonfelül pedig 4 nap alatt, fele rész két nap alatt, a másik fele rész az évnegyed 4-ik napjáig.

Azon helyiségeknél, melyekre nézve a felmondás fölévre vagy évre határozottatott, a kiköltözés szintén a fentebbi időben megkezdendő, — s ezután szakadatlanul folytatandó s a legnagyobb helyiségeknél is legfeljebb a 4-ik napon befejezendő.

A bérbeadó kötelessége a bérleti helyiségek mimódoni átadása iránt.

18. §. A bérbeadó köteles a bérbeadott helyiségeket a meghatározott beköltözési időben a bérlőnek használható állapotban átadni.

(Folyt. köv.)

